

„Egy építész, aki fotóz és egy fotós, aki épületeket tervez.”

Spirálház 2.0 – Székely György fotókiállítása

„Ha például valamelyik IKEA-ban nézelődünk, megvehető poszter formájában mindjárt találhatunk is egy híres példát építészet és fotográfia kapcsolatára. A képet újabb kutatások szerint Charles Ebbets készítette, a fotótörténet könyvekben sokáig Lewis Hine szerepelt alkotóként. Az viszont biztos, hogy a fotó a 30-as évek legelején az Empire State Building építésének egy mozzanatát ábrázolja. A képen 11 munkást látunk, egymás mellett ülve, legalább százméteres magasságban egy acélgerendán éppen pihennek. A legnagyobb nyugalomban beszélgetnek, dohányoznak, sőt figyelemre méltó módon az ételes dobozok mellett még egy laposüveget is felfedezhetünk az egyik alak kezében.

Charles Ebbets

A 19. század közepén növekedésnek indultak a városok, a fotózáshoz egyre érdekesebb alapanyagot szolgáltatottak. A fényképészek előszeretettel ábrázolták a múlt azon tartósnak bizonyult emlékeit, amelyekkel a közvélemény azonosította a különböző városokat.

Fotográfiai szempontból talán a legismertebb példa a Haussmann báró által irányított Párizs arculatát átformáló urbanizáció. Ennek a folyamatnak egy későbbi fázisába kapcsolódott be fotósként Eugène Atget, akit elsősorban az eltűnőben lévő múlt világa érdekelt, ebből formált személyes víziót. Ezzel vált később fotótörténeti idollá.

Eugène Atget: Cour, 41 rue Broca

Magyar szempontból talán Lucien Hervé néven világhírűvé vált Elkán László kapcsolata az építészettel a legismertebb példa. 1949 és 65 között gyakorlatilag Le Corbusier modernista építész „házi fényképésze” lett. Corbusier azért kedvelte Hervé képeit, mert a fotók épületei tömegének nem pusztán fotográfiai leképezései voltak, hanem azok vizuális szellemiségét ültették át a fotográfia nyelvezetébe.

Lucien Hervé: Unité d'habitation á Nantes-Rezé

A nagyobb építkezéseknek mindenhol a világon vannak megbízott fotográfusai, akik a folyamatot végig dokumentálják. Általában meghatározott időközönként, a munkafázisokhoz igazodva sok képet készítenek, mert az egyes állapotok megismételhetetlenek. Legtöbbször valahol a fotográfiai rutin és a pénzkeresés lehetősége mentén működik a dolog. Ilyenkor a végeredmény általában: korrekt műszaki fotográfiák.

Más a helyzet mikor érzelmi motívumok is vegyülnek az alkotás folyamatába. Lehetséges, hogy az eltűnőben lévő múlt organikus és mesterséges eróziója helyén születő jövő nyűgözi le a fotográfust, ilyenkor úgy érezheti, hogy ő éppen a küszöbén áll ennek a változásnak, és ő lehet ennek a hírmondója. Lehet az is, hogy a fényképezt az új világot építő emberek, mérnökök és munkások küzdelme érdekli, és ezt megfogalmazva alkot képi metaforákat.

De mi történik akkor, ha a fenti szempontok mellett a fotós munkájában jelen van egy, még ezeknél is fontosabb motiváció: a saját érzelmi érintettség? Ráadásul még építésként is részt vesz a folyamatban.

(...)

Az itt látható képek analóg technikával készültek, filmre vannak fotózva, és igazi fotópapírra, hagyományos módon lettek lenagyítva. Ilyet ma többnyire múzeumokban lehet látni. Nem azért, mert már nincsenek benne további lehetőségek, inkább mert ezek a technológiai dolgok gyakran a praktikum irányába fejlődnek. Ugyanakkor az alkotói törekvéseknek nem lehet feltétlen célja a praktikum. Ezért most is vannak olyanok, akik vállalják ezt a nehezebb utat. Ismerősei körében Székely György neve szinte összeforr a Leica fényképezőgéppel. Tudni kell, hogy ez az eszköz amióta 1925-ben megjelent, a fényképezőgépek Rolls-Royce-a.”

Részletek Gulyás Miklós fotográfus 2015. szeptember 27-i kiállítás megnyitójából

Székely György: Spirálház 2.0

2016. január 15-én nyílik Székely György fotókiállítása a FUGA Budapesti Építészeti Központban. Székely György tizenhárom év építészeti munka után elvégezte a Gulyás Miklós vezette Fotográfus iskolát. Építész szakmája és a fotográfusi látásmódja a Spirálházban találkozott igazán. Az épület megújulását építészként a vázlattervektől az átadásig nyomon követte.

A Spirálház az Újpalotai lakótelep központjában, a Zsókvár utca torkolatában az 1970-es években épült kétszintes szolgáltatóház. A vele összeépített tizenkét lakószintes toronyépületet Callmayer Ferenc Ybl-díjas építész tervezte a Típus Tervező Intézetben. Az épület 2014-2015-ben Európai Unió forrásból megújult. A most nyíló kiállítás ezt a folyamatot mutatja be.

Székely György - Spirálház 2.0

44 hét 310 nap, azaz 46 tekercs 1711 kép. Mit jelentenek ezek a számok? Ennyi ideig tartott a Spirálház átépítése, melyet hétről hétre nyomon követtem Leica fényképezőgéppel.

Spirálház 2.0. Mit jelent ez a cím? Spirálház újratöltve?

Nekem is a gyermekkorom meghatározó helye volt a Spirál. Általános iskolásként én is nap, mint nap jártam az akkor még emeleti Pajtásba ebédelni. Emlékszem, amikor a zsebpénzemből itt az Országos Takarékpénztár fiókjában vettem bélyegeket. Nem felejttem el azt sem, hogy az itteni fodrászüzletben vágattam a hajam. S azt is tudom, milyen volt biciklizni a Spirál rámpán fel és alá. Itt éltem a mindennapjaimat. Mintha tegnap lett volna.

A gimnáziumi tanulmányaimat már nem a kerületben folytattam. Elváltak útjaink. Tanultam. Felnőttem. Építész lettem. És jött 25 év, amikor nem igazán találkoztam a Spirállal. Ránk fért egy kis frissítés. 2011-ben a XV. Kerületi Önkormányzatnál kezdtem dolgozni, ahol egy Európai Unió program keretében, a Spirálház újraélesztésén dolgoztunk. Jó volt újra együtt lennünk, s reménykedni

egy újból s jobban. Végigkísértem a projektet, a vázlattervektől a kivitelezés végéig. A fotóimon átélhetjük a megszűnő régit, s a megszülető újat. Nagyon szubjektíven használtam az objektívemet.

A Spirálház megújulása véleményem szerint Újpalota megújulása is egyben. Örömet érzek, hogy ebben részt vehettem. Időközben mindketten negyvenesek lettünk. Az épületen ez nem látszik.

Pathy-Nagy László képe az 1970-es évekből – Újpalota építése

FUGA Budapesti Építészeti Központ - fuga.org.hu

1052 Bp, Petőfi Sándor u. 5.

Megnyitó: 2016.01.15. péntek 18 óra.

A kiállítást megnyitja: Gulyás Miklós fotográfus

Látogatható: 2016.01.15. - 2016.02.03.

Székely György honlapján láthatók a képek>>>>: <http://www.gyorgyszekely.com/pages/gallery/3>